

Zanglijster met worm, juni 2024, Lage Vuursche | Sjaak Hoogendoorn

Column

SCHRIJFLIJSTER

Predatie

Dick Jonkers

Predatie door vogels houdt in dat zij andere dieren vangen, doden en opeten. Het meest opvallend is dat bij roofvogels en uilen, die voor veel vogels natuurlijke vijanden zijn. De naam roofvogels geeft al een indicatie; roven is het op een prooi jagen en overheersen. Lang niet iedereen was het eens met hun gedrag en dat leidde in het verleden tot vervolging. De echte reden daarvoor: er waren belanghebbenden die voordeel ondervonden van de omvangrijke aanwezigheid van andere vogelsoorten. Zij zagen de predatoren als belagers, als concurrenten. Eén ding werd toen vergeten. Het adagio 'Waar veel van is, wordt veel van gegeten'. Zo zouden Haviken te veel Houtduiven en Konijnen

verorberen en Buizerds te veel Konijnen. Predator-prooi-relaties komen ook voor bij andere vogelsoorten. Zo wordt wel aangenomen dat de Ooievaar een negatief effect zou hebben op populaties van weidevogels. In de agrarische sector wordt verondersteld dat hij 'alle' jonge weidevogels opeet. Die mening wordt door heel wat anderen gedeeld, waaronder zelfs vogelliefhebbers. De feiten zijn dat tijdens landbouwwerkzaamheden, waaronder het maaien, veel jonge weidevogels gewond raken of gedood worden. Dit feit spreekt voor zich. Ooievaars foerageren en verorberen vooral regenwormen, kikkers, veldmuizen en sprinkhanen. Af en toe zouden zich daartussen

jonge weidevogels kunnen bevinden. Predatie van allerlei andere dieren gebeurt door heel wat vogelsoorten, alleen trekt dat maar weinig aandacht of wordt genegeerd. Dat kan te maken hebben met de lage aaibaarheidsfactor van de prooidieren. Emoties spelen daarbij onder andere een rol. Denk daarbij aan de Gaaien als nestrover, de talrijke Merels die regenwormen met veel moeite uit de bodem trekken of de miljoenen insecten die het leven laten door de acties van hun belagers. Het verband tussen aantallen predatoren en prooidieren en de effecten van de acties door de eerstgenoemden op de populatie prooidieren is vaak niet eenduidig vast te leggen.